

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลชัย รัตนสกาวงศ์. หลักกฎหมายปกครองเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

กมลชัย รัตนสกาวงศ์. การบังคับตามนิติกรรมทางปกครอง. คู่มือการศึกษากฎหมายปกครอง, กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2545.

กมลชัย รัตนสกาวงศ์. กฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548.

กษิณีเดช สุทธิวา. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งกับการตรวจสอบโดยองค์การตุลาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

เกรียงไกร เจริญชนาวัดน์. รัฐ รัฐธรรมนูญและกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

ขวัญชัย สันตสว่าง. กฎหมายปกครองเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา. (ม.ป.ท.), 2543.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงาน. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541, พรรคการเมือง พ.ศ.2541. พิมพ์ครั้งที่ 1. ประชุมทองพรีนติ้ง, 2543.

จำนง ดาวโรวิทธี. ศึกษาเปรียบเทียบระบบและวิธีการเลือกตั้ง ส.ส. ของไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(พ.ศ.2540) กับระบบและวิธีการเลือกตั้ง ส.ส. ตามกฎหมายของเยอรมัน. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

จิรนิติ หะวานนท์. รวมคำบรรยายเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัย 60. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2550.

จิระ บุญพงสุนทร. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ(ส่วนตน)ที่ 9/2549. ราชกิจจานุเบกษา 123 (12 กรกฎาคม 2549).

เจษฎา พรไชยา. พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติรัฐธรรมนูญ: ศึกษาเปรียบเทียบประเทศอังกฤษและประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2540.

ชัยพร สมบุญวงศ์. สกุลกฎหมายคอมมอนลอว์. เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.

ชัยรักษ์ จยาวรรณ. การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์สานต์. การควบคุมการใช้อำนาจนิติบัญญัติ. พิมพ์ครั้งที่ 37. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2549.

คำริห์ บุรณะนนท์. กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งและกฎหมายพรรคการเมือง.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2549.

คำริห์ บุรณะนนท์. ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2549.

นพดล เสงเจริญ. กระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจ. รวมบทความทางวิชาการ ชุดที่ 4 ศาล
รัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน. (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.).

นพดล เสงเจริญ. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ(ส่วนคน)ที่ 9/2549. ราชกิจจานุเบกษา 123 (12 กรกฎาคม
2549).

นันทวัฒน์ บรมานันท์. หลักพื้นฐานกฎหมายปกครองฝรั่งเศส. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

บรรเจิด สิงคะเนติ. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน,
2544.

บรรเจิด สิงคะเนติ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคดีปกครองเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร: โครงการ
ตำราและวารสารนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

บรรเจิด สิงคะเนติ. รวมบทวิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญและคำสั่งศาลปกครอง.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

บรรเจิด สิงคะเนติ. หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน. เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญู
ชน, 2546.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน. เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538.

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน:ที่มาและนิติวิธี. เล่ม 3. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. คู่มือการศึกษากฎหมายปกครองที่มาของกฎหมายมหาชนและหลักความชอบด้วยกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2545.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. รวมคำบรรยายเนติบัณฑิตภาคหนึ่ง สมัย 59. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2549.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. รวมคำบรรยายเนติบัณฑิตภาคหนึ่ง สมัย 60. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2550.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. ระบบกฎหมายภาคพื้นยุโรป. เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช, 2544.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. ระบบการควบคุมฝ่ายปกครองในประเทศอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. สกุลกฎหมายโรมานอ-เยอรมนิก. เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช, 2544.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ นันทชัย เพียรสนอง. คำอธิบายวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, (ม.ป.ป.).
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (ม.ป.ป.).
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. การเลือกตั้งและพรรคการเมือง บทเรียนจากเยอรมัน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พี. เพรส, 2542.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. ขอบเขต อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ของเยอรมันในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง. รวมบทความทางวิชาการ เนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี.
กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์, 2535.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. คำอธิบายรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ: รัฐธรรมนูญเยอรมัน. พิมพ์ครั้งที่ 1.
โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2535.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. รายงานวิจัยเรื่องการยกสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล.
พิมพ์ ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก็อปปี สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2548.

บุญอนันต์ วรรณพานิชย์. คำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร
ชุมนุมของอุตสาหกรรมและการพิมพ์, (ม.ป.ป.).

บุญเสริม นาคราช. ทฤษฎีว่าด้วยการกระทำทางรัฐบาลกับคำพิพากษาศาลไทย. วารสารคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ 9 (มกราคม-เมษายน 2550): 51-76.

ปรีชา เถลิมนวิชย์. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ(ส่วนตน)ที่ 9/2549. ราชกิจจานุเบกษา 123 (12
กรกฎาคม 2549).

ปัญญา อุดชาชน. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง บทบาทของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
เกี่ยวกับการควบคุมความชอบด้วยกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 198.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2548.

ผัน จันทรปาน. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ(ส่วนตน)ที่ 9/2549. ราชกิจจานุเบกษา 123 (12 กรกฎาคม
2549).

พรเทพ สมวงศ์. บทวิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 36/2542 คดีเนวิน ชิดชอบ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

พัชโรคม ติมปิยเจริญ. กระบวนการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

พัฒนา เรือนใจดี. ศาลรัฐธรรมนูญ ศึกษาปัญหาทางทฤษฎีและกฎหมายรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งและรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537.

พูนศักดิ์ ใสสารวง. เอกสารประกอบการสอน ความหมายและระบอบกฎหมายของนิติกรรมทางปกครองในกฎหมายฝรั่งเศส.

ภูริชญา วัฒนะรุ่ง. ปรัชญาและพัฒนากฎหมายมหาชน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

ภูริชญา วัฒนะรุ่ง. หลักกฎหมายมหาชน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.

โกคิน พลกุล. ปัญหาและข้อคิดบางเรื่องในรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: โครงการนโยบายสาธารณะ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2529.

โกคิน พลกุล และ ชาญชัย แสงศักดิ์. หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, (ม.ป.ป.).

มงคล สระฐาน. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ(ส่วนคน)ที่ 9/2549. ราชกิจจานุเบกษา 123 (12 กรกฎาคม 2549).

มนตรี รูปสุวรรณ. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

มนตรี รูปสุวรรณ. กฎหมายรัฐสภา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.

มนตรี รูปสุวรรณ, กาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์, ฤทัย หงส์ศิริ, มานิตย์ จุมปา และ कमสันต์ โพธิ์คง. เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542.

มานิตย์ จุมปา. คู่มือศึกษาศาสตร์รัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2545.

มานิตย์ จุมปา. คู่มือศึกษาวิชากฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2546.

มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายกฎหมายปกครองว่าด้วยการกระทำทางปกครองและการควบคุมการกระทำทางปกครอง. เล่ม 2-3. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2546.

มานิตย์ จุมปา. รวมบทความเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2546.

มีชัย ฤชุพันธุ์, วิษณุ เครืองาม, บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ कमลชัย รัตนสกววงศ์. การบรรยายพิเศษ เรื่องวิเคราะห์ผลกระทบตามแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตาม “โครงการเสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ในภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญ”. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พี.เพรส, 2549.

ฤทัย หงส์ศิริ. คู่มือการศึกษากฎหมายปกครอง:นิติกรรมทางปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2545.

ฤทัย หงส์ศิริ. ศาลปกครองและการดำเนินคดีในศาลปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2546.

วนิดา แสงสารพันธ์ การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชน วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต,
สาขากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

วรวิมล ทวาทสิน. คู่มือการศึกษากฎหมายปกครองกฎหมายปกครองของฝรั่งเศสกับระบบจารีต
ประเพณี. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2545.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญศึกษาเปรียบเทียบกรณีของศาลรัฐธรรมนูญ
ต่างประเทศกับศาลรัฐธรรมนูญไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2546.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในระบบกฎหมายเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2549.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2546.

วรพจน์ วิสรุตพิชญ์. สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2549.

วรพจน์ วิสรุตพิชญ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลปกครอง. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2544.

วรพจน์ วิสรุตพิชญ์. รวมคำบรรยายเนติบัณฑิตภาคหนึ่ง สมัย 60. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
อบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2550.

วรสิทธิ์ อภิชาติโชติ. การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง : แนวคิดและเหตุผล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

วิญญู เครื่องงาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติ
บรรณาการ, 2530.

วิญญู เครื่องงาม. การศึกษากฎหมายในเชิงประวัติศาสตร์และเชิงเปรียบเทียบ. เอกสารการสอนชุด
วิชา ระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ หน้าที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544.

วิชญ์ เครื่องาน. ระบบกฎหมายเองโกล-อเมริกัน. เอกสารการสอนชุดวิชาะบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.

ศาลรัฐธรรมนูญ, สำนักงาน. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พี.เพรส, 2549.

ศาลปกครอง, สำนักงาน. การให้สิทธิประชาชนฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ:กรณีละเมิดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พี.เพรส, 2548.

ศาลปกครอง,สำนักงาน. ข้อเท็จจริงคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญในประเด็น หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองต้องอยู่ในบังคับบัญชาหรืออยู่ในกำกับดูแลหรือไม่ : กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้ง. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักงานศาลปกครอง, 2547.

ศาลปกครอง, สำนักงาน. การให้สิทธิประชาชนฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ:กรณีละเมิดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พี.เพรส, 2548.

ศาลปกครอง,สำนักงาน. ข้อเท็จจริงคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญในประเด็น หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองต้องอยู่ในบังคับบัญชาหรืออยู่ในกำกับดูแลหรือไม่ : กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้ง. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักงานศาลปกครอง, 2547.

สุพรรณษา กุศลพัฒนา. บทบาทของศาลรัฐธรรมนูญที่มีต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

สุภลักษณ์ พินิจกุล. หลักและวิธีปฏิบัติในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญในกรณีที่มิบบทบัญญัติว่า "ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ". กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2548.

สกาเวื่อน ลิมพงศธร. บทวิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 50/2542 เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
ทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ..... วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะ
นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. กฎหมายรัฐธรรมนูญ: หลักการใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2548.

สมบัติ ชำรงชัญวงศ์. การเมืองและสถาบันการเมืองประเทศสหรัฐอเมริกา. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2544.

สันธนา เอื้ออารักษ์. บทวิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 24/2543 เกี่ยวกับระเบียบ
คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนการประกาศผลการ
เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชา
นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

สาโรช โชติพันธุ์. การควบคุมการกระทำของรัฐบาลโดยรัฐสภา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

สุนัย มโนมัยอุดม. ระบบกฎหมายอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประยูรวงศ์ จำกัด,
(ม.ป.ป.).

สุวีร์ ตรียุทธนากุล. การกระทำของรัฐบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.

เสาวณี อัสวโรจน์. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ (ส่วนตน) ที่ 9/2549. ราชกิจจานุเบกษา 123
(12 กรกฎาคม 2549).

หยุด แสงอุทัย. หลักรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2513.

อริคม อินทุฤติ. เอกสารประกอบคำบรรยาย (ภาคคำ) วิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ สมัย 56 สำนัก
อบรมเนติบัณฑิตสภา

อภัย จันทนจุลกะ. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ(ส่วนคน) ที่ 9/2549. ราชกิจจานุเบกษา 123
(12 กรกฎาคม 2549).

อมร จันทรสมบูรณ์ และคนอื่นๆ. ศาลปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติ
ธรรม,2540.

อรรถพล พรหมสุวรรณ. การควบคุมการใช้อำนาจขององค์กรตามรัฐธรรมนูญโดยศาลปกครอง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2543.

อักษราทร จุฬารัตน. ประมวลกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
ศาลปกครอง, 2550.

อุระ หวังอ้อมกลาง. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ(ส่วนคน) ที่ 9/2549. ราชกิจจานุเบกษา 123
(12 กรกฎาคม 2549).

อุส่าห์ โกมลปาณิก. การควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ. พิมพ์ครั้งที่ 37. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2549.

อุส่าห์ โกมลปาณิก. ศาลปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 37. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช,
2549.

เอกสารคำถาม-คำตอบ รวมข้อสอบชั้นปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เอกสารประกอบการสอนกฎหมายปกครองอเมริกา ศาลฎีกา โดย วิชัย วิวิตเสรี, 2546.

ภาษาอังกฤษ

- German Law Journal No. 9 (1 September 2005)-The Decision of the German Federal Constitutional Court of 25th August 2005-Dissolution of the National Parliament[online]. Available from : www.germanlawjournal.com/article.php?

ภาคผนวก

คำวินิจฉัยที่ 9/2549

วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2549

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 กรณีการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องพร้อมความเห็นลงวันที่ 28 เมษายน 2549 ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 กรณีการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พลเอก สายหยุด เกิดผล รองประธานมูลนิธิธิดาภิรมย์เพื่อประชาธิปไตย และผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และคณะ มีหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องว่า การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 และการจัดการเลือกตั้ง ครั้งที่ 2 โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามประเด็นดังนี้

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นในเรื่องการกำหนดระยะเวลาสำหรับการเตรียมการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันนำไปสู่การประกาศกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เหมาะสมและไม่เที่ยงธรรม เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ให้ความเห็นต่อรัฐบาลแต่เพียงว่าจะสามารถจัดการเลือกตั้งได้ภายในระยะเวลา 31 วัน นับแต่วันที่ยุบสภาผู้แทนราษฎรเป็นต้นไป จนเป็นผลให้รัฐบาลได้กราบบังคมทูลเสนอร่างพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรที่ได้กำหนดระยะเวลาเลือกตั้งไว้ในวันที่ 2 เมษายน 2549 ซึ่งห่างจากวันยุบสภาเพียง 35 วันเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 116 ได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งไว้ให้ดำเนินการภายใน 60 วันนับแต่วันยุบสภา ซึ่งแสดงเจตนารมณ์ในการให้มีระยะเวลาที่พอเพียงสำหรับการจัดการเลือกตั้ง โดยไม่มีการกำหนดล่วงหน้าก่อนการให้ความเห็นการกำหนดวันเลือกตั้งดังกล่าว แม้ว่าอยู่ภายใต้กรอบบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 แต่เป็นการดำเนินการที่ไม่เที่ยงธรรมเอื้อประโยชน์แก่พรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจยุบสภาและทำให้พรรคการเมืองฝ่ายค้านและพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่เสียเปรียบ เนื่องจากไม่มีส่วนร่วมรับรู้กับการเตรียมการและตัดสินใจดังกล่าว อันเป็นการขัดกับหลักการในเรื่องการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญ

2. การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในคูหาลงคะแนนซึ่งได้จัดไว้ในลักษณะที่ผู้เลือกตั้งจะต้องหันหน้าเข้าคูหาลงคะแนน และหันหลังให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งคนอื่น ๆ กับทั้งบุคคลภายนอกที่มาสังเกตการณ์การเลือกตั้งหน้าหน่วย ทำให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งคนอื่นและบุคคลภายนอกสามารถสังเกตเห็นได้ว่า ผู้เลือกตั้งได้ใช้สิทธิเลือกตั้งหมายเลขใด ในบัตรเลือกตั้งอันเป็นการละเมิดหลักการในการลงคะแนนเลือกตั้งหมายเลขใดในบัตรเลือกตั้งอันเป็นการละเมิดหลักการ ในเรื่องการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งจะต้องดำเนินการ โดยใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนน โดยตรงและลับ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 104 วรรคสาม อย่างชัดเจน

3. ได้มีข้อเท็จจริงปรากฏจากการสอบสวนของคณะอนุกรรมการสอบสวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งตั้งขึ้น ปรากฏว่าพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่ส่งผู้สมัครในทุกเขตทั่วประเทศว่าจ้างให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองขนาดเล็กหลายพรรคส่งผู้สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้ง ตามที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่กำหนด เพื่อป้องกันมิให้เกิดกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวในหลายเขตเลือกตั้ง จนเป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติให้ให้ร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองขนาดเล็กที่รับจ้างดำเนินการส่งผู้สมัครตามที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่กำหนดและดำเนินคดีอาญากับหัวหน้าพรรคการเมืองขนาดเล็กและเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวมาแล้วพฤติการณ์ดังกล่าวนอกจากจะเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 แล้ว ยังเป็นการละเมิดหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 108 ที่กำหนดว่า พรรคการเมืองจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้เพียงคนเดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่ง ๆ อีกด้วย เพราะกรณีดังกล่าวหมายความว่า พรรคการเมืองขนาดใหญ่ได้เป็นผู้ตัดสินใจกำหนดและดำเนินการให้มีผู้สมัครสองคน (แม้คนหนึ่งจะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น) ลงสมัครในเขตเลือกตั้งเขตเดียวกันนั่นเอง

4. ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งในครั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติสั่งการออกประกาศ และออกคำสั่งในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนสอบสวนเพื่อวินิจฉัยข้อปัญหาได้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนการพิจารณาประกาศและรับรองผลการเลือกตั้งไปโดยไม่มีการประชุมปรึกษาหารือหรือมิได้มีการปรึกษาหารือกัน โดยกรรมการการเลือกตั้งครบถ้วนตามจำนวนที่มีอยู่ และในการพิจารณาให้ความเห็นชอบให้กำหนดวันเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 กับพิจารณาประกาศรับรองผลการเลือกตั้งก็มิได้มีการประชุมปรึกษาหารือ โดยกรรมการการเลือกตั้งครบถ้วนตามจำนวนที่มีอยู่ อีกทั้งในการพิจารณาประกาศรับรองผลการเลือกตั้งก็ได้ดำเนินการ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมด โดยมีมติเอกฉันท์ตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2549 มาตรา 10

ประกอบกับบทบัญญัติมาตรา 145 (6) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรกลุ่มตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 136 ซึ่งกำหนดลักษณะขององค์กรที่ดำเนินการในเรื่องการเลือกตั้งเช่นนี้ไว้อย่างชัดเจนดังนั้น การจัดเลือกตั้งทั่วไปดังกล่าวจึงมิใช่การเลือกตั้งที่แท้จริงตามความหมายของการปกครองแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญผู้ร้องพิจารณาแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 136 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ดังนั้น การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งโดยเฉพาะการพิจารณาประกาศรับรองผลการเลือกตั้งตามนัยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 จึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มิใช่เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ทางบริหารหรือทางปกครอง ดังคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 52/2546 นอกจากนี้ ผู้ร้องเห็นว่ามติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการจัดให้มีการเลือกตั้งตามคำร้องเรียน เช่น การจัดคูหาลงคะแนน การออกประกาศกำหนดการ การประกาศผลเลือกตั้ง ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือไม่ก็ตาม มีลักษณะเป็น “กฎ” ตามนัยมาตรา 148 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เนื่องจากมีผลบังคับเป็นการทั่วไปและใช้เป็นหลักเกณฑ์สำหรับการจัดการเลือกตั้งทั่วประเทศ จึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ร้องจะพิจารณาเสนอเรื่องพร้อมความเป็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 24/2543 โดยเหตุที่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนได้ปรากฏชัดเจนในสื่อสาธารณะ อีกทั้งเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชน และมีผลกระทบต่อระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศโดยรวม จำเป็นต้องดำเนินการ โดยเร่งด่วน ผู้ร้องจึงมิได้ขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีนี้ผู้ร้องได้พิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุผลตามคำร้องเรียนที่ได้รับแล้ว เห็นพ้องด้วยกับคำร้องเรียนว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งในครั้งนี้ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในประเด็นต่าง ๆ ข้างต้นมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กรณีดังกล่าวจึงมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้น คือ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 148 หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา 197 บัญญัติว่า “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณี

(ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชน โดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม

(ค) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(2) จัดทำรายงานพร้อมทั้งเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา” รัฐธรรมนูญ มาตรา 198 บัญญัติว่า “ในการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลใด ตามมาตรา 197 (1) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลปกครอง แล้วแต่กรณีให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง แล้วแต่กรณีพิจารณาวินิจฉัยเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ชักช้า” คำร้องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 24/2543 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2543 สรุปว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา 198 วรรคหนึ่ง ไม่ได้บัญญัติโดยชัดแจ้งว่า ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง องค์กรใดเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎ หรือข้อบังคับที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอให้พิจารณา แต่รัฐธรรมนูญมาตรา 176 วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไปในเรื่องอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง เป็นบทบัญญัติให้อำนาจศาลปกครองในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในการกำกับดูแลของรัฐบาล ดังนั้น อำนาจหน้าที่ของศาลปกครองในการพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา 198 วรรคหนึ่ง จึงต้องหมายความถึงเรื่องของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวเท่านั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ หมวด 6 ส่วนที่ 4 มิใช่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล ระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ที่เป็นปัญหา จึงไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาวินิจฉัยของศาลปกครอง การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 วรรคหนึ่ง จึงเป็นอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของรัฐธรรมนูญจากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 24/2543 วินิจฉัยเป็นแนวทางว่า ศาลรัฐธรรมนูญ

มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ หมวด 6 ส่วนที่ 4 มิใช่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามคำร้อง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยมีการดำเนินการอันเป็นเหตุแห่งคำร้องรวม 4 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 เหตุแห่งคำร้องที่ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นในเรื่องการกำหนดระยะเวลาสำหรับการเตรียมการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันนำไปสู่การประกาศกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เหมาะสมและไม่เที่ยงธรรม ขัดกับหลักการเรื่องความเป็นกลางในทางการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 136 และขัดกับหลักการเรื่องการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 144

ข้อ 2 เหตุแห่งคำร้องที่ว่า การจัดหาเลือกตั้งที่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหันหน้าเข้าหาลูกคะแนนและหันหลังให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งกับบุคคลภายนอกที่มาสังเกตการณ์การเลือกหน้าหน่วย เป็นการละเมิดหลักการเรื่องการลงคะแนนเสียงการเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องดำเนินการโดยใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 104 วรรคสาม

ข้อ 3 เหตุแห่งคำร้องที่ว่า พรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่ส่งผู้สมัครในทุกเขตทั่วประเทศว่าจ้างให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองขนาดเล็กหลายพรรคส่งผู้สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งตามที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่กำหนด เป็นการละเมิดหลักการของรัฐธรรมนูญที่กำหนดว่า พรรคการเมืองจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้เพียงคนเดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่ง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 108 และเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541

ข้อ 4 เหตุแห่งคำร้องที่ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติ สั่งการ ออกประกาศและออกคำสั่งในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนสอบสวน เพื่อวินิจฉัยข้อปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนการพิจารณาประกาศและรับรองผลการเลือกตั้งไป โดยไม่มีการประชุมปรึกษาหารือหรือมิได้มีการปรึกษารื้อกัน โดยกรรมการการเลือกตั้งครบถ้วนตามจำนวนที่มีอยู่ และการพิจารณาประกาศรับรองผลการเลือกตั้งมิได้ดำเนินการ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมด โดยมติเอกฉันท์ตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 มาตรา 10 ประกอบกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 145 (6) และขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรกลุ่มตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 136

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เหตุแห่งคำร้องข้อ 1 ที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาลในเรื่องของการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นแม้ว่าการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นการกำหนดโดยรัฐบาล เนื่องจากเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว แต่การกำหนดวันเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการจัดการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่รัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจไว้ และมีกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการในกระบวนการจัดการเลือกตั้งหลายประการ การกำหนดวันเลือกตั้งที่รัฐบาลจะต้องกำหนดไว้ใน พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร จึงจำเป็นต้องประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน ทั้งนี้ เมื่อกำหนดวันเลือกตั้งแล้ว การดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้ง ก็จะเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ การมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดวันเลือกตั้ง รวมทั้งการที่ประธานกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้รักษาการตาม พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 ร่วมกับนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเป็นองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตราพระราชกฤษฎีกาและต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว ซึ่ง “พระราชกฤษฎีกา” ได้ตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 และมาตรา 221 อยู่ในความหมายของคำว่า “กฎ” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 ดังนั้น เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอคำร้อง โดยมีเหตุแห่งคำร้องข้อ 1 เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นในเรื่องการกำหนดระยะเวลาสำหรับการเตรียมการจัดการเลือกตั้ง อันนำไปสู่การประกาศกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชกฤษฎีกา ซึ่งเป็นกฎตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับพิจารณาวินิจฉัยเหตุแห่งคำร้องข้อนี้

เหตุแห่งคำร้อง ข้อ 2 ที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีเกี่ยวกับการจัดคุหาเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหันหน้าเข้าคูหาลงคะแนนและหันหลังให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งกับบุคคลภายนอกที่มาสังเกตการณ์การเลือกตั้งหน้าหน่วยนั้นศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว การจัดคุหาเลือกตั้งในลักษณะอย่างไรก็ตาม จะต้องมิที่มาจากพิจารณาความเห็นชอบร่วมกันของคณะกรรมการการเลือกตั้ง การพิจารณาเห็นชอบต้องมีเป็น “มติ” ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และการจัดคุหาเลือกตั้งตามมติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป อันเป็นลักษณะเป็นกฎที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งอยู่ในความหมายของคำว่า “กฎ” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 จึงเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา

วินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับพิจารณาวินิจฉัยเหตุแห่งคำร้องข้อนี้

เหตุแห่งคำร้อง ข้อ 3 ที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่ส่งผู้สมัครในทุกเขตทั่วประเทศว่าจ้างให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองขนาดเล็กหลายพรรคส่งผู้สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งตามที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่กำหนดคนั้น ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นตามเหตุแห่งคำร้องข้อนี้ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับใด มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่รับวินิจฉัยเหตุแห่งคำร้องข้อนี้

เหตุแห่งคำร้องข้อ 4 ที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีมติสั่งการ ออกประกาศ และออกคำสั่งในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนสอบสวน เพื่อวินิจฉัยข้อปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนการพิจารณาประกาศและรับรองผลการเลือกตั้งไปโดยไม่มีการประชุมปรึกษาหารือ หรือมิได้มีการปรึกษาหารือกัน โดยกรรมการการเลือกตั้งครบถ้วนตามจำนวนที่มีอยู่ และการพิจารณาประกาศรับรองผลการเลือกตั้งมิได้ดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมด โดยมติเอกฉันท์ ตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 มาตรา 10 ประกอบกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 145 (6) และขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรกลุ่มตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 136 ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เป็นการขอให้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับมติ สั่งการ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งหากมติ สั่งการ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งฉบับใดมีผลบังคับเป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะก็จะมีลักษณะเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งอยู่ในความหมายของคำว่า “กฎหมาย” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 จึงเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับพิจารณาวินิจฉัยเหตุแห่งคำร้องข้อนี้ไว้เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งโดยพลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง และนายปริญญา นาคฉัตริย์ กรรมการการเลือกตั้งชี้แจงด้วยวาจาพร้อมทั้งยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2549 ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

ข้อ 1 กรณีกล่าวหาว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นในเรื่องการกำหนดเวลาสำหรับการเตรียมการจัดการเลือกตั้งอันนำไปสู่การประกาศกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 โดยไม่เหมาะสม ไม่เที่ยงธรรม นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงว่า

1.1 การกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 มีมูลเหตุมาจากการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรีในการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 116 วรรค

สอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติว่า “การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวัน และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร” ดังนั้น เมื่อนายกรัฐมนตรีใช้อำนาจยุบสภาผู้แทนราษฎรแล้ว นายกรัฐมนตรีก็ต้องเป็นผู้ใช้อำนาจในการกำหนดวันเลือกตั้งไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ซึ่งการจะกำหนดระยะเวลาที่วันที่เหมาะสมในการเลือกตั้งนั้นเป็นการใช้ดุลพินิจของนายกรัฐมนตรีเป็นการเฉพาะ เพียงแต่ต้องกำหนดภายในเงื่อนไขของระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

1.2 โดยข้อเท็จจริง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีส่วนเกี่ยวข้องกับพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 ก็เป็นเพียงแต่การให้ข้อมูลเรื่องของระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเตรียมการจัดการเลือกตั้งในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดกรอบระยะเวลาที่จะต้องดำเนินการเท่านั้น เช่น การกำหนดวันรับสมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ การแบ่งเขตเลือกตั้ง การกำหนดจำนวนหน่วยเลือกตั้ง ระยะเวลาการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร การแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อ การถอนชื่อ การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า และการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร เป็นต้น ซึ่งการให้ความเห็นดังกล่าวเป็นการประสานงานระหว่างหน่วยงานเพื่อให้ฝ่ายบริหารได้รับทราบถึงแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปฏิบัติและความพร้อมของการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งหากมีกรณียุบสภาผู้แทนราษฎร โดยที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้ก้าวล่วงไปเสนอแนะหรือกำหนดว่า “วันเลือกตั้งควรจะเป็นวันใด ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของนายกรัฐมนตรีที่จะพิจารณาตัดสินใจในการกำหนดวันเลือกตั้ง

1.3 คณะกรรมการการเลือกตั้งมิได้ดำเนินการใดที่เป็นการไม่เที่ยงธรรมหรือเอื้อประโยชน์แก่พรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลตามที่มีการกล่าวหา เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มี ส่วนในการตัดสินใจในเรื่องนี้แต่ประการใด และมีอาจที่จะก้าวล่วงไปพิจารณาวินิจฉัยเพื่อการดังกล่าวได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเพียงผู้ที่ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมภายหลังจากที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเลือกตั้งแล้วเท่านั้น ดังนั้น กรณีที่กล่าวอ้างว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้ความเห็นอันเป็นการขัดกับหลักการเรื่องความเป็นกลางทางการเมือง ตามมาตรา 136 และขัดกับหลักการในเรื่องการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น จึงเป็นการกล่าวอ้างในลักษณะเป็นการใส่ร้ายเพื่อลดความน่าเชื่อถือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่านั้น

1.4 หากจะเปรียบเทียบกับกรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรและกำหนดวันเลือกตั้งที่ผ่านมาจะเห็นว่า ในสมัยที่ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศยุบสภา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2526 ซึ่งในขณะนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 101

พรรคสอง บัญญัติว่า “การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันและวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร” แต่ในการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2526 ซึ่งเป็นการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2526 ซึ่งเป็นการกำหนดวันเลือกตั้งภายในวันยุบสภา โดยมีระยะเวลาระหว่างวันยุบสภา กับวันเลือกตั้งห่างกันเพียง 31 วัน เท่านั้น ทั้ง ๆ ที่รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวบัญญัติให้กำหนดวันเลือกตั้งภายใน 90 วัน

1.5 กรณีการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 ซึ่งมีระยะเวลาห่างกัน 37 วัน นับจากวันยุบสภาในขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติให้กำหนดวันเลือกตั้งภายใน 60 วัน จึงไม่อาจถือว่าเป็นการกำหนดระยะเวลาที่สั้นจนเกินไปจนเป็นเหตุสำคัญถึงขนาดที่จะนำมาอ้างเป็นเหตุผลว่าเป็นการกำหนดวันเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรมกับพรรคการเมืองอื่นได้ และในความเป็นจริงก็ปรากฏว่ามีพรรคการเมืองหลายพรรคที่ส่งสมาชิกของพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งและก็ได้รับการเลือกตั้งด้วย

1.6 คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประสานกับพรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และ พรรคมหาชน เพื่อขอร้องให้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ด้วย แต่ทั้งสามพรรค ได้ปฏิเสธที่จะส่งผู้สมัคร รวมทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอว่า ถ้าจะเลื่อนวันเลือกตั้ง ทั้งสามพรรคจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ ทั้งสามพรรคได้ปฏิเสธที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ถึงแม้จะได้เลื่อนการเลือกตั้งออกไปอีกกี่วันก็ตาม

1.7 กรณีดังกล่าวแตกต่างกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงตามมาตรา 115 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอเรื่องการเตรียมความพร้อมต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการเลือกตั้ง พร้อมทั้งกำหนดวันเลือกตั้งว่าจะเห็นสมควรเป็นวันใดแล้ว และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นชอบว่าควรจะกำหนดวันเลือกตั้งเป็นวันใดแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะนำเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ซึ่งกรณีก็อยู่ในอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะให้ความเห็นชอบด้วยหรือไม่ก็ได้ เพราะเป็นผู้มีอำนาจขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

ข้อ 2 กรณีกล่าวหาว่า การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในคูหาลงคะแนน ซึ่งมีลักษณะที่ผู้ใช้สิทธิจะต้องหันหน้าเข้าคูหาลงคะแนนและหันหลังให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มีลักษณะไม่เป็นความลับอันเป็นการการขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามมาตรา 104 พรรคสาม นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงว่า

2.1 ตามบทบัญญัติมาตรา 198 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประกอบมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. 2542 บัญญัติให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเฉพาะกรณีที่เห็นว่า บทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลตามมาตรา 193 (1) มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เท่านั้น กล่าวคือ หากเป็นการออกระเบียบข้อบังคับ หรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญที่อยู่ในอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่จะเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ เนื่องจากเป็นกรณีมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทำนองเดียวกับที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเคยเสนอเรื่องพร้อมความเห็นกรณีระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ขัดต่อรัฐธรรมนูญตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 24/2543 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2543

2.2 แต่กรณีตามคำร้องของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเกี่ยวกับการจัดหาเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้ใช้บังคับกับการเลือกตั้งทุกประเภทนั้นเป็นคนละกรณีกับการออกประกาศหรือระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 24/2543 เนื่องจากการจัดหาเลือกตั้งในลักษณะดังกล่าวเป็นไปตามมติของคณะกรรมการ การเลือกตั้งมิใช่เป็นการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อกำหนดการปฏิบัติแม้จะมีลักษณะเป็นการทั่วไป ใช้กับการเลือกตั้งทั่วประเทศ แต่ก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็น “กฎ” ตามนัยที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งนิยามคำว่า “กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

2.3 ดังนั้น การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้ปรับปรุงแผนผังที่เลือกตั้ง โดยการจัดเรียงคูหาเลือกตั้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหันหน้าไปทางผนังกันที่เลือกตั้งจากเดิมหันหลังให้และปิดประกาศรายชื่อและหมายเลขผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ที่ผนังหรือวัสดุอย่างอื่นที่ใช้กับที่เลือกตั้ง เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตรวจสอบหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครได้อย่างถูกต้อง จึงไม่อาจพิจารณาได้ว่า มีลักษณะเป็นการออก “กฎ” หรือเป็นการใช้อำนาจกระทำการในทางบริหารหรือทางปกครอง กรณีนี้จึงไม่อยู่ในอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่จะนำกรณีดังกล่าว เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 198 เนื่องจากการจัดหาเลือกตั้งในลักษณะดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเฉพาะในการบริหารจัดการเลือกตั้งในฐานะที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามบทบัญญัติมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

2.4 กรณีการจัดตั้งวงคูหาในการกาบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีลักษณะกำหนดให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งต้องหันหลังให้โต๊ะที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำหน้าที่อยู่ซึ่งต่างจากเดิมนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 75/2548 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2548 เห็นชอบให้ดำเนินการจัดแผนผังที่เลือกตั้ง โดยจัดการเรียงคูหาเลือกตั้งให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งหันหน้าไปทางผนังกันที่เลือกตั้งจากเดิมที่เคยหันหลังให้และปิดประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ไว้ที่ผนังเหนือวัสดุอย่างอื่นที่ใช้กับการเลือกตั้งเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดบัตรเสียเป็นจำนวนมาก และยังเป็นการแก้ไขกรณีที่มีข้อครหาว่ามีการแอบนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากคูหาเพื่อใช้เวียนเทียนในการลงคะแนน หรือที่มีกรณีกล่าวหาว่ามีการลักลอบใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งเพื่อนำไปปรับเงิน จึงควรปรับแผนผังที่เลือกตั้งใหม่โดยเรียงคูหาลงคะแนนให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งหันหน้าไปทางผนังกันที่เลือกตั้งและปิดประกาศรายชื่อผู้สมัครไว้ที่ผนังหรือวัสดุอื่นที่ใช้กับที่เลือกตั้ง เพื่อให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งสามารถตรวจสอบหมายเลขประจำตัวผู้สมัครได้อย่างถูกต้อง แต่ก็ยังต้องเป็นการเลือกตั้งโดยตรงและปฏิบัติตามมาตรา 104 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อีกทั้งยังช่วยป้องกันการทุจริตในการลงคะแนนเลือกตั้ง เนื่องจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งขณะที่ใช้สิทธิลงคะแนนได้ ซึ่งการจัดคูหาในลักษณะดังกล่าวได้ใช้ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 จำนวนทั้งสิ้น 3,499 แห่ง ในหน่วยเลือกตั้งจำนวน 35,570 แห่ง ก็ไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดได้แย้งหรือฟ้องร้องว่า การจัดคูหาดังกล่าวเป็นการจัดการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

2.5 หลังจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ทำการประเมินผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวโดยกลุ่มตัวอย่างในส่วนประชากร กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งรวมทั้งสิ้น 4,852 ตัวอย่าง นั้น ร้อยละ 71.5 เห็นว่า การจัดคูหาในลักษณะดังกล่าวไม่ทำให้มีปัญหาอุปสรรคในการลงคะแนนแต่อย่างใด

2.6 คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 28/2549 เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2549 เห็นชอบให้แก้ไขปรับปรุงการจัดวางคูหาลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งในลักษณะดังกล่าวเพื่ออำนวยความสะดวกในการลงคะแนนเลือกตั้งแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง สำหรับการจัดการเลือกตั้งทุกประเภทที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 จำนวน 400 เขต เป็นการเลือกตั้งทั่วไปนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดคูหาเลือกตั้งในลักษณะดังกล่าว ในหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในราชอาณาจักร เป็นจำนวน 86,901 หน่วย ซึ่งก่อนที่จะถึงวันเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการดำเนินการจัดคูหาในลักษณะดังกล่าวและกำหนดให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งนอก

ราชอาณาจักรใน 63 ประเทศ รวม 86 แห่ง ได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนมาแล้ว และยังได้จัดให้มีการลงคะแนนล่วงหน้าและการลงคะแนนนอกเขตจังหวัดในลักษณะเดียวกันอีกด้วย

2.7 ส่วนกรณีที่มีการกล่าวว่า จะทำให้ผู้ที่อยู่ภายนอกหรือรอลงคะแนนอยู่ด้านหลังเห็นการลงคะแนนนั้น ขอชี้แจงว่า การลงคะแนนในคูหา ร่างกายของผู้ลงคะแนนจะมีส่วนในการปิดบังอยู่ ยกเว้นคนที่มิเจตนาจงใจดูการลงคะแนน อันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ลงคะแนน ซึ่งในเรื่องนี้ก็อยู่ที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจะต้องสังเกตหรือจัดลำดับผู้ลงคะแนนให้เข้าตามคูหาที่ว่างมิให้มาขึ้นซ้อนกัน และในการจัดการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 มีหน่วยเลือกตั้งทั้งหมด 86,901 หน่วย มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 29 ล้านคนเศษ แต่พบว่ามามีกรณีที่เกิดปัญหาทำให้สามารถมองเห็นการลงคะแนนได้เพียงสามราย เท่านั้น ซึ่งกรณีที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่มีบุคคลใช้สิทธิในทางไม่สุจริตและเป็นการละเมิดสิทธิ โดยจงใจทำให้การลงคะแนนซึ่งเป็นความลับตามมาตรา 104 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ถูกเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกนอกจากนั้น การจัดเรียงคูหาลงคะแนนรูปแบบใหม่ดังกล่าวจะช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งกำหนดในวันที่ 19 เมษายน 2549 เพราะในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวในแต่ละจังหวัดมีผู้สมัครเป็นจำนวนมากยากที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะจดจำหมายเลขของผู้สมัครได้ และจากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกตรวจตามหน่วยเลือกตั้งพบความจริงว่ามีปัญหากรณีผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งมีจำนวนมาก เมื่อเข้าคูหาลงคะแนนแล้วแต่ไม่สามารถจำหมายเลขของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนจะลงคะแนนได้ โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ดังนั้นการจัดเรียงคูหาลงคะแนนรูปแบบใหม่จะช่วยให้ผู้ที่มาใช้สิทธิเลือกตั้งจดจำและมองเห็นหมายเลขชื่อและรูปถ่ายของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่คิดไว้ที่ผนังหรือฉากกั้นได้อย่างชัดเจน และการจัดเรียงคูหาลงคะแนนรูปแบบใหม่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 ซึ่งการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนสามพันกว่าแห่งก็มิได้เกิดปัญหาดังกล่าว แต่อย่างใด และจากการศึกษาดูงานการเลือกตั้งในต่างประเทศ เช่น ออสเตรเลีย ฮังการี ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส ลาว เอล ซัลวาดอร์ มลรัฐมิเนโซต้า มลรัฐแคนซัส มลรัฐแคลิฟอร์เนีย และมลรัฐเมน สหรัฐอเมริกา ก็จัดคูหาเลือกตั้งในลักษณะเดียวกันกับรูปแบบใหม่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำมาใช้

2.8 ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ 40/2549 เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2549 ที่ประชุมได้พิจารณากรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งรวบรวมความคิดเห็นของบุคคลและองค์กรต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดคูหาเลือกตั้งแบบใหม่ เช่น จากระงประธานมูลนิธิองค์กรกลางเพื่อประชาธิปไตย (พลเอก สายหยุด เกิดผล) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่แสดงความคิดเห็นว่า

การจัดวางคูหาเลือกตั้งในปัจจุบันทำให้สามารถสังเกตเห็นการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ง่าย ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาความเห็นของบุคคลดังกล่าวแล้วเห็นว่า กรณีที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของบุคคลที่ใช้เครื่องมือสำหรับถ่ายภาพเคลื่อนไหว เช่น วีดีโอ หรือกล้องถ่ายภาพนิ่งที่สามารถดึงภาพผู้ลงคะแนนเลือกตั้งซึ่งไม่ได้ระมัดระวังขณะทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้งหรือถือบัตรเลือกตั้งเพื่อพับบัตรโดยการดึงภาพ และถ่ายภาพลอคได้ข้อออกหรือส่วนอื่นของร่างกายทำให้อาจมองเห็นการลงคะแนนได้ แต่ก็เฉพาะบางกรณีเท่านั้น หากเป็นกรณีปกติทั่วไปผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ยื่นเข้าแถวเพื่อลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งก็ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ แต่เพื่อมิให้เป็นโอกาสให้กับบุคคลที่ไม่สุจริตในการเลือกตั้ง โดยใช้วิธีการต่าง ๆ อันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และเป็นการละเมิดสิทธิของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จึงเห็นควรให้จัดเรียงคูหาลงคะแนนเลือกตั้งในลักษณะเดิม

2.9 คณะกรรมการการเลือกตั้งขอยืนยันว่า การจัดคูหาเลือกตั้ง โดยให้ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งหันหน้าเข้าคูหาและหันหลังให้กรรมการประจำหน่วยนั้น จึงเป็นการดำเนินการ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นความลับและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งและให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมยิ่งขึ้น มิได้เป็นการเปลี่ยนแปลงคูหาเลือกตั้งเพื่อให้การลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เป็นความลับ อันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา 104 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่อย่างใด เพราะพฤติกรรมของการกระทำที่เกิดขึ้นนั้น แม้จะจัดคูหาลงคะแนนแบบเดิมก็ตาม หากมีบุคคลที่ไม่ประสงค์ดีและใช้สิทธิในทางไม่สุจริตก็ย่อมสามารถดำเนินการให้เกิดปัญหาในลักษณะเช่นว่านั้นได้ และในการจัดการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2518 กระทรวงมหาดไทยก็ได้จัดคูหาเลือกตั้งในลักษณะเดียวกันนี้ และได้ยกเลิกไปเมื่อ พ.ศ. 2522 ประกอบกับการเลือกตั้งเป็นวัฒนธรรมต่างประเทศและต่างประเทศใช้หลักการเลือกตั้งเป็นความลับทั้งสิ้น คือ “ลับในหลักการ” ส่วนรายละเอียดจะแตกต่างกันไปแล้วแต่สภาพ ในประเทศเดียวกันหากเป็นอาคารก็จัดวางคูหาลักษณะหนึ่งเป็นต้นที่จัดวางคูหาอีกลักษณะหนึ่ง การเอากรณีบางกรณีหรือบางหน่วยเลือกตั้งที่เกิดปัญหาจากการที่มีบุคคลกระทำความผิดโดยใช้กล้องซุ่มการลงคะแนนแล้วเห็นว่าบัตรเลือกตั้งได้กำหนดเลขใดมาเป็นหลักฐานเพื่อลบล้างระบบการจัดการเลือกตั้งที่ดำเนินไปตามหลักแห่งความลับว่า เป็นการจัดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นความลับย่อมไม่ชอบด้วยเหตุผลหรือเพื่อวินิจฉัยว่า การจัดการเลือกตั้งทั้ง 400 เขต ที่ได้จัดขึ้นตามหลักพื้นฐานของความลับ ไม่เป็นความลับย่อมรับฟังไม่ได้

ข้อ 3 กรณีที่กล่าวหาว่า มีข้อเท็จจริงปรากฏจากการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งว่ามีพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่ส่งผู้สมัครในทุกเขตทั่วประเทศว่าจ้างให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองขนาดเล็กหลายพรรคส่งผู้สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งตามที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่กำหนดเพื่อป้องกันมิให้เกิดกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวในหลายเขตเลือกตั้ง นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงว่า

3.1 กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่สืบเนื่องมาจากกรณีนายสุเทพ เทือกสุบรรณเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ได้มีหนังสือลงวันที่ 20 มีนาคม 2549 ร้องเรียนว่าได้ปรากฏข้อมูลพยานหลักฐานว่าผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทย และเจ้าหน้าที่ของพรรคพัฒนาชาติไทยร่วมกันดำเนินการปลอมแปลงเอกสาร แก๊วทะเบียนสมาชิกในฐานะข้อมูลของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้คนซึ่งไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ จึงขอให้เพิกถอนชื่อผู้สมัครพรรคพัฒนาชาติไทย ประกอบกับมีการแถลงข่าวว่าคณะทำงานของเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ได้ตรวจพบการกระทำและหลักฐานที่ระบุชัดถึงกระบวนการทุจริตในการสมัครรับเลือกตั้ง โดยมีผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทยเป็นผู้บงการ สั่งการ กำกับ ช่มชู้ และจ่ายเงินว่าจ้างพรรคเล็กพรรคน้อยไปจัดเตรียมหาผู้สมัครลงในทุกภาคที่เกรงว่าพรรคไทยรักไทยจะได้คะแนนไม่ถึงร้อยละสิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง และใช้เงินรวมทั้งอิทธิพลช่มชู้เจ้าหน้าที่องค์กรอิสระ ไปแก้ไขข้อมูลในคอมพิวเตอร์ของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

3.2 เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้นำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาในทันที และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงขึ้นคณะหนึ่ง ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงและรายงานผลการสืบสวนสอบสวนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไปแล้ว 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2549 ในรายงานดังกล่าว ระบุว่าได้มีการแก้ไขทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองในฐานะข้อมูลทะเบียนพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อส่งผู้ซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่จะสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยเกี่ยวข้องกับการดำเนินการดังกล่าว และในส่วนของพรรคแผ่นดินไทยก็ปรากฏหลักฐานว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงทะเบียนสมาชิกพรรคเพื่อให้ผู้ซึ่งไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเช่นเดียวกัน สำหรับกรณีที่ผู้ร้องเรียนกล่าวหาว่า มีการสมคบกันระหว่างผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทยกับพรรคพัฒนาชาติไทยและพรรคแผ่นดินไทยร่วมกันจัดหาผู้สมัครรับเลือกตั้งลงสมัครกับผู้สมัครของพรรคไทยรักไทย เพื่อแก้ไขปัญหาคณิศ หากมีผู้สมัครเพียงคนเดียวอาจได้คะแนนไม่ถึงร้อยละสิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง นั้น จากผลการสืบสวนสอบสวนของคณะอนุกรรมการฯ ยังไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่จะชี้ชัดได้ว่า ผู้บริหารพรรคไทยรักไทยเป็นผู้ว่าจ้างพรรคการเมืองเล็กให้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีผู้สมัครของพรรคไทยรักไทยเพียงพรรคเดียวจริงหรือไม่ และในรายงานการสืบสวนสอบสวนระบุว่าต้องสืบสวนสอบสวนต่อไป

3.3 คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณารายงานผลการสืบสวนสอบสวนดังกล่าว ในการประชุมครั้งที่ 46/2549 เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2549 ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้ดำเนินคดีกับบุคคลและพรรคการเมือง ดังนี้

(1) ดำเนินคดีอาญาและตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยกับนายอมรวิทย์ สุวรรณผา เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งรับสารภาพว่าเป็นผู้แก้ไขทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง รวมทั้งให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

(2) กรณีพรรคพัฒนาชาติไทยและพรรคแผ่นดินไทย ให้ส่งเรื่องให้สำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติดำเนินการเพื่อเสนอยุบพรรคการเมืองสำหรับหัวหน้าพรรคและสมาชิกพรรคที่ปรากฏหลักฐานว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดให้แจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีทุกคน

(3) สำหรับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทยว่าจ้างพรรคการเมืองเล็กให้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งลงแข่งขันกับผู้สมัครของพรรคไทยรักไทย เพื่อป้องกันมิให้เกิดกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียว ซึ่งจะต้องได้รับคะแนนร้อยละยี่สิบนั้น คณะกรรมการเลือกตั้งได้พิจารณาจากรายงานการสอบสวนแล้ว ยังไม่ปรากฏว่ามีพยานหลักฐานเชื่อมโยงเพียงพอที่จะชี้ชัดได้ว่า ผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทยเป็นผู้ว่าจ้างพรรคการเมืองเล็กให้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่กล่าวอ้าง ดังนั้น ข้อเท็จจริงจึงไม่อาจจะรับฟังเป็นที่ยุติที่จะวินิจฉัยว่ามี การว่าจ้างให้พรรคการเมืองเล็กส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจริงหรือไม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีมติให้คณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม

ข้อ 4 กรณีกล่าวหาว่า ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งในครั้งนี คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติ สั่งการ ออกประกาศ และออกคำสั่ง ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนสอบสวน เพื่อวินิจฉัยปัญหาได้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้งตลอดจน การพิจารณาประกาศ และรับรองผลการเลือกตั้งไปโดยไม่มีการประชุมปรึกษาหารือ หรือมิได้มีการปรึกษาหารือกันโดย กรรมการครบถ้วนตามจำนวนที่มีอยู่ อีกทั้งในการพิจารณาประกาศรับรองผลเลือกตั้งก็มีได้ ดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมดโดยมติเอกฉันท์ ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 ประกอบมาตรา 146 (6) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงว่า

(1) กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ใช้หนังสือแจ้งเวียนของมติคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อออกประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเพิ่มเติม จำนวน 133 เขตเลือกตั้งนั้นเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเคยปรึกษาหารือในเบื้องต้นเป็นหลักการว่า กรณีเขตเลือกตั้งใดที่ผู้สมัครได้รับเลือกตั้ง โดยไม่มีเรื่องร้องเรียนว่ามี การกระทำผิดก่อนวันเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง และยังไม่ปรากฏหลักฐานว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้ เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ก็ให้รวบรวมเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศรับรองผลการเลือกตั้งได้ ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาประกาศรับรองผลการเลือกตั้งตามที่เคยหารือไว้ แต่เนื่องจากกรรมการการเลือกตั้งบางคนติดภารกิจสำคัญจึงทำให้การ

ประชุมขอคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ต้องมีกรรมการการเลือกตั้งมาประชุมไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ในขณะนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้ใช้วิธีเวียนขอมติ โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำหนังสือแจ้งเวียนขอมติในเรื่องดังกล่าว โดยจัดส่งหนังสือทางโทรสารให้กับกรรมการการเลือกตั้งผู้นั้น รวมทั้งโทรศัพท์เพื่อขอทราบผลการพิจารณาความเห็นดังกล่าว ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวหากกรรมการการเลือกตั้งมีมติเห็นชอบโดยเสียงข้างมากหรือมีมติโดยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ แล้วแต่กรณี สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงจะจัดทำเป็นมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าวเพื่อแจ้งให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

(2) ในการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้มี กฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับการประชุมใดกำหนดว่า ในการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องกระทำโดยการเข้าร่วมประชุม ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่านั้น การประชุมทางโทรศัพท์ หรือการประชุมทางวิดีโอ (VDO Conference) ก็สามารถกระทำได้ภายใต้เทคโนโลยีปัจจุบัน ดังนั้น กรณีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการแจ้งเวียนขอมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่เป็นการขัดต่อมาตรา 8 และมาตรา 10 (7) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจงของคณะกรรมการการเลือกตั้งและเอกสารประกอบคำชี้แจงแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานมีเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณา วินิจฉัยว่า การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2546 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่ในการพิจารณาประเด็นตามคำร้องนี้ มีการดำเนินการเกี่ยวกับพระราชกฤษฎีกาและมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎตามที่วินิจฉัยไว้ในประเด็นเบื้องต้น อันเป็นเหตุแห่งคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาโดยลำดับ ดังนี้ เหตุแห่งคำร้องข้อ 1 คณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นในเรื่องการกำหนดระยะเวลาสำหรับการเตรียมการจัดการเลือกตั้ง อันนำไปสู่การประกาศกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เหมาะสมและไม่เที่ยงธรรมขัดกับหลักการเรื่องความเป็นกลางในทางการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 136 และขัดกับหลักการเรื่องการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 144 รัฐธรรมนูญ มาตรา 116 บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวัน และวันเลือกตั้งนั้น ต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร”

รัฐธรรมนูญ มาตรา 136 บัญญัติว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง”

รัฐธรรมนูญ มาตรา 144 บัญญัติว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และคดียุบพรรคการเมือง”

รัฐธรรมนูญ มาตรา 221 บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย” คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงเหตุแห่งคำร้องข้อ 1 สรุปว่า ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 116 วรรคสอง เมื่อนายกรัฐมนตรีใช้อำนาจยุบสภาผู้แทนราษฎรแล้ว นายกรัฐมนตรีก็จะต้องเป็นผู้ใช้อำนาจในการกำหนดวันเลือกตั้งไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย ซึ่งการจะกำหนดระยะเวลาที่วันที่เหมาะสมนั้น เป็นดุลพินิจของนายกรัฐมนตรีเป็นการเฉพาะ เพียงแต่ต้องกำหนดภายในเงื่อนไขของระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงแต่ให้ข้อมูลของระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเตรียมการจัดการเลือกตั้งในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งกรอบระยะเวลาที่ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น เป็นเพียงการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้ฝ่ายบริหารรับทราบถึงแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปฏิบัติ และความพร้อมของการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหากมีกรณียุบสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้ก้าวล่วงเสนอแนะหรือกำหนดว่าวันเลือกตั้งควรเป็นวันใด นอกจากนี้ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร แล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประสานพรรคประชาธิปไตยพรรคชาติไทย และพรรคมหาชนเพื่อขอร้องให้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ทั้งสามพรรคได้ปฏิเสธคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอว่า ถ้าจะเลื่อนวันเลือกตั้ง ทั้งสามพรรคจะส่งผู้สมัครหรือไม่ ซึ่งทั้งสามพรรคยังคงปฏิเสธที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 คร่าขึ้นและมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 โดยนายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลฯ เหตุแห่งการตราพระราชกฤษฎีกาและบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกา คือ มาตรา 116 และมาตรา 221 โดยมาตรา 116 บัญญัติพระราชอำนาจในการยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ โดยให้กระทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ส่วนมาตรา 221 บัญญัติถึงพระราช

อำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 ประกอบด้วยบทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญสองส่วน คือส่วนที่หนึ่ง มาตรา 3 บัญญัติให้ยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ส่วนที่สอง มาตรา 4 กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันที่ 2 เมษายน 2549 บทบัญญัติในส่วนที่หนึ่งที่ให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร นั้น การยุบสภาเป็นการกระทำของรัฐบาล โดยนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าของฝ่ายบริหารเป็นผู้ถวายคำแนะนำพระมหากษัตริย์เพื่อทรงยุบสภาผู้แทนราษฎร เป็นการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารโดยแท้ที่กำหนดไว้ในระบบรัฐสภา เพื่อให้ฝ่ายบริหารถ่วงดุลหรือคานอำนาจกับฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติกับรัฐบาล ซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร จึงเป็นดุลพินิจของฝ่ายบริหารอย่างแท้จริง ไม่อยู่ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจโดยศาลซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายตุลาการส่วนบทบัญญัติในส่วนที่สอง ซึ่งเป็นเรื่องของการกำหนดวันเลือกตั้งนั้น

แม้เป็นการกำหนดโดยรัฐบาลเนื่องจากเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว แต่การกำหนดวันเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการจัดการเลือกตั้งซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่รัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจไว้ และมีกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการในกระบวนการจัดการเลือกตั้งหลายประการ การที่รัฐบาลจะต้องกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร จึงจำเป็นต้องประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน ทั้งนี้ เมื่อกำหนดวันเลือกตั้งแล้ว การดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้ง ก็จะเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ หากมีปัญหาเกิดขึ้นจากการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้ใช้อำนาจควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งย่อมมีอำนาจพิจารณาคำเนิการสั่งการปัญหาดังกล่าว และบางกรณีรัฐธรรมนูญให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายบางฉบับให้เป็นที่ยุติได้ด้วย ดังปรากฏตามรัฐธรรมนูญมาตรา 145 วรรคหนึ่ง (3) แต่เนื่องจากการจัดการเลือกตั้งเป็นการใช้อำนาจรัฐเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนของปวงชนเข้าไปปกครองประเทศตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น หากมีปัญหาเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ย่อมอยู่ภายใต้การตรวจสอบขององค์กรฝ่ายตุลาการ รวมทั้งกรณีที่มีการกล่าวอ้างว่า การใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่ยุติ ซึ่งมีความหมายเพียงเป็นการยุติโดยองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าเป็นที่ยุติโดยไม่ต้องถูกตรวจสอบโดยองค์กรตุลาการ ทั้งนี้ เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญมอบหมายให้ใช้อำนาจตุลาการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ตามที่ผู้ร้องขอให้วินิจฉัยว่า คณะกรรมการการ

เลือกตั้งให้ความเห็นในเรื่องการกำหนดระยะเวลาสำหรับการเตรียมการจัดการเลือกตั้ง อันนำไปสู่การประกาศกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เหมาะสมและไม่เที่ยงธรรม ขัดกับหลักการเรื่องความเป็นกลางในทางการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 136 และขัดกับหลักการเรื่องการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 144 นั้นรัฐธรรมนูญ มาตรา 136 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบและที่มาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยกรรมการการเลือกตั้งจะต้องเป็นบุคคลที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์สำหรับการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา 144 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งการพิจารณาความสุจริตและเที่ยงธรรมนี้ ต้องพิจารณาจากการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นต่อรัฐบาลในการกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 เป็นวันที่ 2 เมษายน 2549 เป็นต้นไป

การที่พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 มาตรา 4 กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 2 เมษายน 2549 ซึ่งเป็นระยะเวลาหลังจากพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ฯ ใช้บังคับจำนวน 37 วัน นั้น การกำหนดวันเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติให้กำหนดวันเลือกตั้งภายใน 60 วัน ดังนั้นรัฐบาลและคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้ดำเนินการในส่วนพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 มาตรา 4 ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 วรรคสองแล้ว ส่วนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือไม่ นั้น มีข้อพิจารณาดังนี้รัฐธรรมนูญ มาตรา 2 บัญญัติว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” รัฐธรรมนูญ มาตรา 3 บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” หลักของการปกครองในระบบประชาธิปไตย เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน การปกครองของประเทศไทยเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาประชาชนใช้อำนาจในการปกครองประเทศผ่านทางผู้แทนปวงชน คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง อีกทั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 หมวด 1 การ

จัดตั้งพรรคการเมืองมาตรา 8 บัญญัติถึงวัตถุประสงค์ในการที่บุคคลรวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิธทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น โดยปกติแล้วพรรคการเมืองทุกพรรคย่อมมีเป้าหมายในการส่งสมาชิกเข้ารับสมัครเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกตั้งที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสอย่างเต็มที่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปเป็นตัวแทนของตนในฐานะผู้แทนปวงชนชาวไทยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปที่เกิดขึ้นภายหลังการยุบสภาผู้แทนราษฎร ในครั้งนี้ มีสาเหตุตามที่ปรากฏในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 สรุปได้ว่า มีการเกิดการชุมนุมสาธารณะตั้งข้อเรียกร้องทางการเมือง โดยการชุมนุมเรียกร้องดังกล่าวได้ขยายตัวไปในทางที่กว้างขวางและอาจรุนแรงขึ้น เมื่อปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นความคิดเห็นในสังคมที่หลากหลายและยังคงแตกต่างกันจนกลายเป็นความขัดแย้งทางการเมืองที่รุนแรงเช่นนี้ การดำเนินการเพื่อตรวจสอบความประสงค์อันแท้จริงของประชาชนโดยประการอื่น เพื่อให้ทุกฝ่ายยังทราบแล้วยอมรับให้เป็นตรรกะในระบอบประชาธิปไตยก็ทำได้ยาก ทางออกในระบอบประชาธิปไตยที่เคยปฏิบัติมาในนานาประเทศ และแม้แต่ในประเทศไทย คือ การคืนอำนาจตัดสินใจทางการเมืองกลับไปสู่ประชาชนด้วยยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญต่อไป

พิจารณาสาเหตุแห่งการยุบสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวข้างต้นแล้ว รัฐบาลต้องการให้ตรวจสอบความประสงค์อันแท้จริงของประชาชนด้วยการให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนของตนใหม่ แต่ความตึงเครียดทางการเมือง การต่อรองการเมือง นำไปสู่การที่พรรคการเมืองหลายพรรคตัดสินใจไม่ส่งสมาชิกเข้ารับการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ และส่งผลให้การเลือกตั้งครั้งนี้ ผลการเลือกตั้งที่ผิดปกติเกิดขึ้นหลายประการ อาทิ จากประมวลผลการเลือกตั้ง ส.ส. ปี 2549 จากการรายงานของ 76 จังหวัด 399 เขต (เว้นจังหวัดสมุทรสาคร เขต 3) ณ วันที่ 10 เมษายน 2549 ซึ่งปรากฏตามบันทึกข้อความ ค่วนที่สุด ที่ ลต 0302/677 ลงวันที่ 11 เมษายน 2549 ที่เจ้าหน้าที่นำเสนอประธานกรรมการการเลือกตั้ง ปรากฏข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเฉลี่ย ดังนี้

แบบบัญชีรายชื่อ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 44,909,562 คน มีบัตรที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งลงคะแนน 29,088,209 บัตร แบ่งเป็น บัตรดี 18,356,402 บัตร บัตรเสีย 1,680,101 บัตรและบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 9,051,706 บัตรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (ไม่รวมจังหวัดนนทบุรี เขต 3 เนื่องจากขณะประมวลผลไม่มีการเลือกตั้ง) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 44,778,628 คน มีบัตรที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งลงคะแนน 28,998,364 บัตร แบ่งเป็น บัตรดี 15,608,509 บัตร บัตรเสีย 3,778,981 และบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 9,610,874 บัตรจากข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าว ไม่ว่าจะการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหรือแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เห็นได้ว่า ในจำนวนบัตรที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง หากรวมจำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนเข้ากับบัตรเสียแล้ว ก็จะเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนบัตรที่มีผู้มาใช้

สิทธิเลือกตั้งที่เป็นบัตรคืออีกทั้งพิจารณาประกอบกับข้อมูลผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ณ วันที่ 2 เมษายน 2549 ปรากฏว่ามีเขตเลือกตั้งที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวจากพรรคการเมืองเดียวที่ส่งผู้สมัครทุกเขตเลือกตั้ง คือพรรคไทยรักไทย จำนวนถึง 281 เขตเลือกตั้ง จากเขตเลือกตั้งทั้งหมด 400 เขต ซึ่งเมื่อมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 แล้วปรากฏว่า เขตเลือกตั้งที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียว ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้น ไม่ได้รับคะแนนเสียงตั้งแต่ร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 มาตรา 74 บัญญัติไว้ เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 23 เมษายน 2549 ใน 15 จังหวัด 38 เขตเลือกตั้ง (เมื่อรวมที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดนนทบุรี เขตเลือกตั้งที่ 3 ใหม่ ในวันที่ 23 เมษายน 2549 เพราะเหตุในวันที่ 2 เมษายน 2549 ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่เนื่องจากศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้ว จะมีการเลือกตั้งใหม่ รวม 16 จังหวัด 39 เขตเลือกตั้ง) และเมื่อมีการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ก็ยังมีเขตเลือกตั้งที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียว ที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับคะแนนเสียงตั้งแต่ ร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อีก โดยกำหนดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งในวันที่ 29 เมษายน 2549 ใน 9 จังหวัด 14 เขตเลือกตั้ง ซึ่งการลงคะแนนเลือกตั้งในวันดังกล่าว ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากอยู่ระหว่างการบังคับใช้วิธีการชั่วคราวในระหว่างการศึกษาตามคำสั่งของศาลปกครองกลางที่ให้ระงับการเลือกตั้งไว้ก่อนเมื่อพิจารณาข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าจะการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหรือแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ปรากฏจำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนบัตรที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นบัตรดี และหากรวมจำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนเข้ากับบัตรเสียแล้ว ก็จะเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนบัตรที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นบัตรดี อีกทั้งเมื่อพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏชัดเจนว่า มีเขตเลือกตั้งหลายเขตที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวจากพรรคการเมืองเดียวซึ่งเป็นพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกเขตเลือกตั้ง คือ พรรคไทยรักไทย และผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 มาตรา 74 บัญญัติไว้ ทั้งนี้ แม้คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ แล้ว บางเขตเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้น ก็ยังคงไม่ได้คะแนนเสียงตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กำหนดไว้เช่นกัน เมื่อพิจารณาประกอบกับผลการเลือกตั้ง ตามประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งประกาศผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ฉบับวันที่ 17 เมษายน 2549 จำนวน 209 คน ฉบับวันที่ 19 เมษายน 2549 จำนวน 133 คน ฉบับวันที่ 24 เมษายน 2549 รวม 3 ฉบับ จำนวน 5 คน 7 คน และ 2 คน ตามลำดับ ฉบับวันที่ 25 เมษายน 2549 จำนวน 26 คน ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2549 จำนวน 4 คน รวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 386 คน และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งประกาศรายชื่อพรรคการเมืองและรายชื่อผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 99 คน ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2549 แล้ว เห็นว่าผลการเลือกตั้งที่ปรากฏมีความผิดปกติ คือ ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 386 คน นั้น เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย จำนวนถึง 377 คน ส่วนอีก 9 คน เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นสมาชิกพรรคคนขอปลดหนี้ 4 คน พรรคพลังประชาชน 3 คน และพรรคประชากรไทย 2 คน ซึ่งพรรคการเมืองทั้งสามพรรค เป็นพรรคที่ไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ผ่านมาก่อนการยุบสภาผู้แทนราษฎร ส่วนผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้ง ก็คือ พรรคไทยรักไทย และรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งรวม 99 คน ก็เป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยทั้งหมด ซึ่งปรากฏว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้จำนวนไม่ครบ 100 คน ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา 98 บัญญัติไว้ด้วย ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในครั้งนี้ เท่าที่มีการประกาศผลการเลือกตั้ง จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้สมัครจากพรรคไทยรักไทยถึง 476 คนซึ่งเห็นได้ว่า พรรคไทยรักไทยจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียงข้างมากเด็ดขาดในสภาผู้แทนราษฎร และหากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จอีก 14 เขต ซึ่งอาจได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้สมัครจากพรรคอื่น ก็ไม่ได้ทำให้ความเป็นเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรของพรรคไทยรักไทยเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทำให้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบอำนาจรัฐเพิ่มขึ้นไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้เมื่อพิจารณาข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้ง ที่ปรากฏจำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนบัตรที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นบัตรดี และหากรวมจำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนเข้ากับบัตรเสียแล้วก็จะเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนบัตรที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นบัตรดี รวมทั้งข้อมูลการดำเนินการเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 ปรากฏชัดเจนว่ามีเขตเลือกตั้งหลายเขตที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวจากพรรคการเมืองเดียวซึ่งเป็นพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกเขตเลือกตั้ง คือ พรรคไทยรักไทย และผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ไม่ได้คะแนนเสียงตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 มาตรา 74 บัญญัติไว้ ประกอบกับความผิดปกติของผลการเลือกตั้งข้างต้น ส่งผลให้การปกครองในระบบประชาธิปไตยโดยประชาชนเลือก

ผู้แทนเข้าไปปกครองประเทศ นั้น ไม่อาจเป็นไปดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบ อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ที่ได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 เฉพาะในส่วน มาตรา 4 ที่กำหนดวันเลือกตั้งทั่วไป นี้ จึงเป็นการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรม และไม่เป็นประชาธิปไตย อย่างแท้จริง เนื่องจากผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนอย่างแท้จริงตามระบอบ ประชาธิปไตย ดังนั้น แม้พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 จะตราขึ้นตาม บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มี อำนาจหน้าที่ในการจัดการการเลือกตั้ง จะได้ดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญและ กฎหมายที่เกี่ยวข้องแต่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ก็ทำให้ เกิดผลของการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรม ไม่ได้ผู้แทนปวงชนอย่างแท้จริงตามระบอบประชาธิปไตย อันนำไปสู่การเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 2 มาตรา 3 และมาตรา 144 วรรคหนึ่ง เหตุแห่งคำร้องข้อ 2 การจัดหาเลือกตั้งที่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหันหน้า เข้าคูหาลงคะแนนและหันหลังให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและประชาชนผู้มาใช้สิทธิ เลือกตั้งกับบุคคลภายนอกที่มาสังเกตการณ์การเลือกตั้งหน้าหน่วย เป็นการละเมิดหลักการเรื่องการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งจะต้องดำเนินการ โดยใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ตาม บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา 104 วรรคสามรัฐธรรมนูญ มาตรา 104 วรรคสาม บัญญัติว่า “การ เลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ” สิทธิเลือกตั้ง เป็นสิทธิทางการเมือง ซึ่ง รัฐธรรมนูญ มาตรา 68 บัญญัติให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของชนชาวไทย และมาตรา 104 วรรคสาม ยังได้บัญญัติรับรองคุ้มครองการใช้สิทธิเลือกตั้งนี้ไว้ว่า การเลือกตั้งให้ใช้วิธีการออกเสียง ลงคะแนน โดยตรงและลับ ดังนั้น การจัดหาให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ ลงคะแนนในการเลือกตั้งก็จะต้องคำนึงถึงวิธีการลงคะแนนเสียงโดยลับด้วยคณะกรรมการการ เลือกตั้งได้ชี้แจงสาเหตุแห่งคำร้องข้อ 2 นี้ สรุปว่าการจัดหาเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ซึ่งเป็นที่มา ของคำร้องประเด็นนี้ นั้นสืบเนื่องมาจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติที่ประชุมคณะกรรมการ การเลือกตั้งครั้งที่ 75/2548 วันที่ 13 มิถุนายน 2548 ซึ่งเห็นชอบให้ดำเนินการจัดแผนผังเลือกตั้ง โดยจัดการเรียงคูหาเลือกตั้งให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งหันหน้าไปทางผนังกันที่เลือกตั้งจากเดิมที่เคยหัน หลังให้ และปิดประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ที่ผนังหรือวัสดุอย่างอื่นที่ใช้กับการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดบัตรเสียจำนวนมากและยังเป็นการแก้ไขกรณีที่มีข้อครหาว่ามีการ แบบนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากคูหาเพื่อใช้เวียนเทียนในการลงคะแนน หรือที่มีกรณีกล่าวหาว่ามีการ ลักลอบใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งเพื่อไปรับเงินอีกทั้งยังช่วยป้องกันการทุจริตในการ

ลงคะแนนเลือกตั้ง เนื่องจากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งขณะลงคะแนนได้ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ใช้รูปแบบดังกล่าวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 เป็นต้นมา และไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดโต้แย้งหรือฟ้องร้องว่าการจัดคูหาดังกล่าวเป็นการจัดการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญต่อมาคณะกรรมการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 28/2549 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2549 เห็นชอบให้แก้ไขปรับปรุงการจัดคูหาลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งในลักษณะดังกล่าวสำหรับการจัดการการเลือกตั้งทุกประเภทที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการเลือกตั้งซึ่งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ก็ได้จัดคูหาในลักษณะดังกล่าวทั้งนี้ จากการศึกษาฐานจากการเลือกตั้งในต่างประเทศ เช่น ออสเตรเลีย ฮองกง ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส ลาว เอลซัลวาดอร์ มัลดีเวส โซมาเลีย มัลดีเวสแคนซัส มัลดีเวสแคलिฟอร์เนีย และ มัลดีเวส สหราชอาณาจักร ก็จัดคูหาเลือกตั้งในลักษณะเช่นเดียวกับรูปแบบใหม่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำมาใช้ใน ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติให้จัดคูหารูปแบบใหม่ ข้างต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ โดยมีการศึกษาข้อดีข้อเสีย รวมทั้งข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดคูหาแบบเดิมจากการเลือกตั้งที่ผ่านมา และได้ศึกษาฐานจากการเลือกตั้งของต่างประเทศด้วย แสดงถึงเจตนาของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดคูหารูปแบบใหม่โดยสุจริตและมุ่งหมายให้เกิดความเที่ยงธรรม แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาฯ มาตรา 14 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา 13 (1) ให้ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการสองคนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้ง และผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อ เป็นกรรมการ” ประกอบกับข้อกำหนดคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแต่งตั้งและวิธีปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อ 4 ซึ่งกำหนดว่า “คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนมีหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งและผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง” ประกอบคำชี้แจงของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ว่า การจัดคูหารูปแบบใหม่นี้ ก็เพื่อให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งขณะลงคะแนนได้ แล้ว เห็นว่า รูปแบบการจัดคูหาเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 นั้น ทำให้การลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในระยะห่างที่กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง อันมีผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการเลือกตั้งร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วยและอยู่

ในวิสัยที่สามารถมองเห็นการลงคะแนนของ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ การจัดหาทุกรูปแบบใหม่นี้จึงมีผลทำให้การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว ไม่เป็นการลงคะแนนโดยลับตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา 104 วรรคสาม บัญญัติไว้ เมื่อพิจารณาเหตุผลในการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับ พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 มาตรา 4 ตามเหตุแห่งคำร้องข้อ 1 และเหตุผลในการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับมติในการจัดคูหาเลือกตั้งตามเหตุแห่งคำร้องข้อ 2 นี้ประกอบกันแล้ว เห็นว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปตามที่พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 มาตรา 4 กำหนดไว้ให้มีขึ้นในวันที่ 2 เมษายน 2549 ประกอบกับการจัดหาเลือกตั้งตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นั้น เป็นการเลือกตั้งที่ทำให้เกิดผลของการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรม ไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จึงเป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญในส่วนเหตุแห่งคำร้องข้อ 3 พรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่ส่งผู้สมัครในทุกเขตทั่วประเทศว่าจ้างให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองขนาดเล็กหลายพรรคส่งผู้สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งตามที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่กำหนด เป็นการละเมิดหลักการของรัฐธรรมนูญที่กำหนดว่าพรรคการเมืองจะผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้เพียงคนเดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่ง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 108 และเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา 108 ที่บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด จะส่งได้คนเดียวในเขตเลือกตั้งนั้น” แล้วเห็นว่าเป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่ส่งผู้สมัครในทุกเขตทั่วประเทศว่าจ้างให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองขนาดเล็กหลายพรรคส่งผู้สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งตามที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่กำหนด นั้น มิได้เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 108 แต่อย่างใด และปัญหาที่เกิดขึ้นนี้เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ยังไม่ได้เป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่รับวินิจฉัยคำร้องข้อนี้ ดังที่ได้พิจารณาวินิจฉัยไว้แล้วในประเด็นเบื้องต้นเกี่ยวกับอำนาจรับคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญสำหรับเหตุแห่งคำร้องข้อ 4 คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีมติ สั่งการ ออกประกาศ และออกคำสั่งในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนสอบสวน เพื่อวินิจฉัยข้อปัญหาได้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนการพิจารณาประกาศและรับรองผลการเลือกตั้งไปโดยไม่มีการประชุมปรึกษาหารือ หรือไม่ได้มีการปรึกษาหารือกัน โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมดตามมติเอกฉันท์ ตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 มาตรา 10 ประกอบกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 145 (6) และขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรกลุ่มตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 136 คำร้องข้อนี้ อ่าง

ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติ สั่งการ ออกประกาศและออกคำสั่งต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนสอบสวน เพื่อวินิจฉัยข้อปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนการพิจารณา ประกาศและรับรองผลการเลือกตั้งไปโดยไม่มีประชุมปรึกษาหารือหรือไม่ได้ประชุมปรึกษาหารือ โดยกรรมการการเลือกตั้งครบถ้วนตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติไว้ และการพิจารณาประกาศ รับรองผลการเลือกตั้งมิได้ดำเนินการ โดยมติเอกฉันท์ของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ศาล รัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อวินิจฉัยเหตุแห่งคำร้องข้อ 1 และข้อ 2 แล้ว การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องข้อนี้ก็ไม่ได้ ทำให้ผลการวินิจฉัยคำร้องตามข้อ 1 และข้อ 2 เปลี่ยนแปลงไป ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้อง วินิจฉัยคำร้องข้อนี้ศาลรัฐธรรมนูญ โดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน 8 คน คือ นายผัน จันทรปาน นายจิระ บุญพจนสุนทร นายนภคล เสงเจริญ นายปรีชา เฉลิมวิเศษ นายมงคล สระฐาน นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภิ จันทรจตุละ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่าการ ดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการ เลือกตั้งทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วย รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ 6 คน คือ นายผัน จันทรปาน นายจิระ บุญพจนสุนทร นายนภคล เสงเจริญ นายมงคล สระฐาน นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ และนายอภิ จันทรจตุละ วินิจฉัยว่า การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับพระราชกฤษฎีกาขุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 เฉพาะมาตรา 4 ตามเหตุแห่ง คำร้องข้อ 1 ในการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ตลอดจนการดำเนินการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับ เนื่องกับการเลือกตั้งดังกล่าว และการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับมติในการ จัดคูหาเลือกตั้งตามเหตุแห่งคำร้องข้อ 2 เป็นการเลือกตั้งที่ทำให้เกิดผลการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรม และไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จึงเป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา 2 มาตรา 3 มาตรา 104 วรรคสาม และมาตรา 144 มาตั้งแต่เริ่มต้นของ กระบวนการจัดการการเลือกตั้ง คือ ตั้งแต่การกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้ง ตลอดไปจนถึงการรับ สมัครรับเลือกตั้งการลงคะแนนเสียง การนับคะแนนเสียง การประกาศผลการเลือกตั้ง ทั้งนี้ แม้การ ประกาศผลการเลือกตั้ง จะเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 145 วรรคหนึ่ง (5) ซึ่งมีการกล่าวอ้างว่าเป็นที่ยุติ ผูกพันองค์กรต่าง ๆ และ บุคคลที่เกี่ยวข้องแต่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ได้เป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญมอบหมายให้ใช้อำนาจตุลาการ หากมีปัญหาคความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นก็ย่อมอยู่ภายใต้การตรวจสอบของ ศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการได้ และหากความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญศาลรัฐธรรมนูญก็เป็นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้ กรณี ดังกล่าวย่อมส่งผลให้กระบวนการจัดการการเลือกตั้งตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการประกาศผลการเลือกตั้ง ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ฉบับวันที่ 17 เมษายน 2549 จำนวน 209 คน ฉบับวันที่ 19 เมษายน 2549 จำนวน 133 คน ฉบับวันที่ 24 เมษายน 2549 รวม 3 ฉบับ จำนวน 5 คน 7 คน และ 2 คน ตามลำดับ ฉบับวันที่ 25 เมษายน 2549 จำนวน 26 คน ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2549 จำนวน 4 คน รวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 386 คน และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 49 คน ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2549 ต้องเสียไปด้วย หนึ่ง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ 2 คน คือ นายปรีชา เถลิงวิเศษ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า เฉพาะตามเหตุแห่งคำร้องข้อ 2 ก็เพียงพอที่จะนำไปสู่ประเด็นความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และนายมงคล สระฐาน์ วินิจฉัยเหตุแห่งคำร้องข้อ 3 ด้วย

สำหรับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย จำนวน 6 คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เศษชาชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอกสุวรรณ สุวรรณ เวโซ และนายสุวิทย์ ธีรพงษ์ วินิจฉัยว่า การดำเนินกาของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหนึ่ง นายมานิต วิทยาเต็ม แม้วินิจฉัยว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแต่ด้วยเหตุผลที่ว่า เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาและมีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว แล้วได้ก่อให้เกิดผลการเลือกตั้งและสถานการณ์ทางการเมืองที่ขัดแย้งต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในข้อที่ปรากฏในพระบรมราชโองการฯ ให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ว่า สภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยเพิ่มขึ้นตลอดทั้งปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ จึงวินิจฉัยให้เพิกถอนการเลือกตั้งที่ได้จัดการกระทำขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา ยุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2549 และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยหารือกำหนดระยะเวลาของขั้นตอนต่าง ๆ กับพรรคการเมืองทุกพรรคที่ประสงค์จะส่งสมาชิกของพรรคเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่า การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีการลงมติในประเด็นว่า ผลของการวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้น มีผลเป็นการเพิกถอนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเลือกตั้งจนถึงการประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมด และต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ หรือไม่ ปรากฏผลว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 9 คน คือ นายผัน จันทรปาน นายจิระ บุญพจนสุนทร นายนภดล เสงเจริญ

นายปรีชา เถลิมาวิชย์ นายมงคล สระกัน นายมานิต วิทยาเต็ม นางสาวเนย์ อัสวโรจน์ นายอภิ
 จันทนกุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า ให้มีการเพิกถอนการเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการการเลือกตั้งจนถึงการประกาศผลการเลือกตั้ง
 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
 และแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมด และเมื่อกำหนดระยะเวลาที่จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปอันเนื่องจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชกฤษฎีกา
 ยุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 ได้ล่วงพ้นหกสิบวันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 วรรคสอง ไปแล้ว
 ดังนั้น จึงให้องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 เป็นการทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการให้มีพระราชกฤษฎีกาแก้ไข
 เพิ่มเติมกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป โดยกำหนดวันเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกา
 ดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา 116 วรรคสองต่อไปส่วนตุลาการศาล
 รัฐธรรมนูญ จำนวน 5 คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา นายศักดิ์ เศษชาชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พล
 ดำรงเอก สุวรรณ สุวรรณเวโซ และนายสุวิทย์ ธีรพงษ์ เมื่อวินิจฉัยว่าการดำเนินการของ
 คณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป
 ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงไม่
 จำต้องวินิจฉัยลงมติในประเด็นนี้อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า

1. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ 2
 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับเหตุแห่งคำร้อง
 คือ ในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดวันเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549
 เฉพาะมาตรา 4 ตามเหตุแห่งคำร้องข้อ 1 ในการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการ
 เลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ตลอดจนการดำเนินการเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง
 ดังกล่าว และการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับมติในการจัดหาเลือกตั้งตาม
 เหตุแห่งคำร้องข้อ 2 ไม่เป็นการลงคะแนนโดยลับ เป็นการเลือกตั้งที่ทำให้เกิดผลของการเลือกตั้งที่
 ไม่เที่ยงธรรม ไม่เป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จึงเป็นการเลือกตั้งที่ไม่
 ชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 2 มาตรา 3 มาตรา 104 วรรคสาม และมาตรา 144 มา
 ตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการจัดการเลือกตั้ง คือ ตั้งแต่การกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งการรับ
 สมัครรับเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียง การนับคะแนนเสียง การประกาศผลการเลือกตั้ง

2. เมื่อวินิจฉัยว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการ
 เลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเสียแล้ว ย่อมส่งผล
 ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลดังกล่าวตามประกาศผลการ
 เลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต

เลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดต้องเสียไปด้วย มีผลเป็นการเพิกถอนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวและเมื่อกำหนดระยะเวลาที่จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป อันเนื่องจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ตาม พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 ได้ล่วงพ้นหกสิบวันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 วรรคสอง ไปแล้ว และเพื่อให้การเลือกตั้งที่จะมีขึ้นต่อไป มีความเที่ยงธรรมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น จึงให้องค์การที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้มีพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป โดยกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 วรรคสองต่อไปสำหรับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย จำนวน 6 คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอกสุวรรณ สุวรรณเวโช และนายสุวิทย์ ชีรพงษ์ วินิจฉัยว่า การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหนึ่ง นายมานิต วิทยาเต็ม แม้วินิจฉัยว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ด้วยเหตุผลที่ว่า เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาและมีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว แล้วได้ก่อให้เกิดผลการเลือกตั้งและสถานการณ์ทางการเมืองที่ขัดแย้งต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในข้อที่ปรากฏในพระบรมราชโองการฯ ให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ว่า สภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้นตลอดทั้งปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ จึงวินิจฉัยให้เพิกถอนการเลือกตั้งที่ได้จัดการกระทำขึ้นตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2549 และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยหาหรือกำหนดระยะเวลาของขั้นตอนต่าง ๆ กับพรรคการเมืองทุกพรรคที่ประสงค์จะส่งสมาชิกของพรรคเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่า การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีการลงมติในประเด็นว่า ผลของการวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้น มีผลเป็นการเพิกถอนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเลือกตั้งจนถึงการประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต

เลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมด และต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ หรือไม่ ปรากฏผลว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 9 คน คือ นายผัน จันทรปาน นายจิระ บุญพจนสุนทร นายนภคล เสงเจริญ นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายมงคล สระกัน นายมานิต วิทยาเต็ม นางสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภิย์ จันทนจุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า ให้มีการเพิกถอนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่เริ่มต้น กระบวนการการเลือกตั้งจนถึงการประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมด และเมื่อ กำหนดระยะเวลาที่จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปอันเนื่องจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรพ.ศ. 2549 ได้ล่วงพ้นหกสิบ วันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 วรรคสองไปแล้ว ดังนั้น จึงให้องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการให้มีพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป โดยกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา 116 วรรคสองต่อไป

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 5 คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโซ และนายสุวิทย์ ธีรพงษ์ เมื่อ วินิจฉัยว่าการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยลงมติในประเด็นนี้อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า

1. การดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับเหตุแห่งคำร้อง คือ ในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดวันเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 เฉพาะมาตรา 4 ตามเหตุแห่งคำร้องข้อ 1 ในการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ตลอดจนการดำเนินการเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งดังกล่าว และการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับมติในการจัดดูหาเลือกตั้งตามเหตุแห่งคำร้องข้อ 2 ไม่เป็นการลงคะแนนโดยลับ เป็นการเลือกตั้งที่ทำให้เกิดผลของการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรม ไม่เป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จึงเป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 2 มาตรา 3 มาตรา 104 วรรคสาม และมาตรา 144 มาตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการจัดการเลือกตั้ง คือ ตั้งแต่การกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งการรับสมัครรับเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียง การนับคะแนนเสียง การประกาศผลการเลือกตั้ง

2. เมื่อวินิจฉัยว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเสียแล้ว ย่อมส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลดังกล่าวตามประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดต้องเสียไปด้วย มีผลเป็นการเพิกถอนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวและเมื่อกำหนดระยะเวลาที่จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป อันเนื่องจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 ได้ล่วงพ้นหกสิบวันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116วรรคสอง ไปแล้ว และเพื่อให้การเลือกตั้งที่จะมีขึ้นต่อไป มีความเที่ยงธรรมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น จึงให้องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้มีพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป โดยกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 116 วรรคสองต่อไป

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายสุภชัย คำคุ้ม

เกิดเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2524

ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษา

- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เนติบัณฑิต สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 58

ประวัติการทำงาน

- นิติกร สำนักวิชาการ สำนักงานศาลยุติธรรม
- ทนายความ
- ปัจจุบัน รับราชการ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ 4 กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) กระทรวงยุติธรรม